

D-04.05.01 PODBUDOWA Z ULEPSZONEGO PODŁOŻA ZWIĄZANA SPOIWEM HYDRAULICZNYM

1. 1. WSTĘP

1.1. Przedmiot STWiORB

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (STWiORB) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem ulepszenia gruntu podłoża poprzez stabilizację spoiwem hydraulicznym.

1.2. Zakres stosowania STWiORB

Szczegółowe Specyfikacje Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (STWiORB) stanowią część Dokumentów Przetargowych i Kontraktowych i należy je stosować w zleceniu i wykonaniu Robót opisanych w podpunkcie 1.1. STWiORB D-M-00.00.00 "Wymagania ogólne".

1.3. Zakres robót objętych STWiORB

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem ulepszenia gruntów spoistych podłoża poprzez stabilizację spoiwem hydraulicznym o wytrzymałości, głębokości i lokalizacji określonej w dokumentacji projektowej.

1.4. Określenie podstawowe

1.4.1. Mieszanka spoiwowo-gruntowa - mieszanka o optymalnych proporcjach gruntu, spoiwa hydraulicznego i wody do chwili stwardnienia.

1.4.2. Grunt ulepszony spoiwem hydraulicznym - mieszanka spoiwowo-gruntowa o zmiennej strukturze, charakteryzująca się polepszeniem cech fizycznych i chemicznych gruntu.

1.4.3. Stabilizacja gruntu spoiwem hydraulicznym - proces technologiczny polegający na rozdrobnieniu i spulchnieniu gruntu, zmieszaniu go z spoiwem hydraulicznym oraz zagęszczeniu mieszanki przy wilgotności zbliżonej do optymalnej.

1.4.4. Spoiwa hydrauliczne – cement, wapno, popioły lotne.

Pozostałe określenia - są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami, wytycznymi i określeniami podanymi w STWiORB D-00.00.00. Wymagania ogólne.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w STWiORB D-00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 1.5.

2. MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w STWiORB D-M-00.00.00 "Wymagania ogólne" pkt 2.

2.2. Grunty

Przydatność gruntów przeznaczonych do stabilizacji cementem należy ocenić na podstawie wyników badań laboratoryjnych wykonanych wg normy PN-S-96011 [4].

Tablica Wymagania dla gruntów przeznaczonych do stabilizacji cementem

wg PN-S-96012 [17]

Lp.	Właściwości	Wymagania	Badania według
1	Uziarnienie a) ziarn przechodzących przez sito # 40 mm, % (m/m), nie mniej niż: b) ziarn przechodzących przez sito # 20 mm, % (m/m), powyżej c) ziarn przechodzących przez sito # 4 mm, % (m/m), powyżej d) cząstek mniejszych od 0,002 mm, % (m/m), poniżej	100 85 50 20	PN-B-04481 [2]
2	Granica płynności, % (m/m), nie więcej niż:	40	PN-B-04481 [2]
3	Wskaźnik plastyczności, % (m/m), nie więcej niż:	15	PN-B-04481 [2]
4	Odczyn pH	od 5 do 8	PN-B-04481 [2]
5	Zawartość części organicznych, % (m/m), nie więcej niż:	2	PN-B-04481 [2]
6	Zawartość siarczanów, w przeliczeniu na SO ₃ , % (m/m), nie więcej niż:	1	PN-B-06714-28 [6]

W przypadku gdy grunt nie spełnia w/w wymagań należy doziarnić grunt rodzimy piaskiem.

2.3. Cement

Należy stosować cement portlandzki klasy 32,5 wg PN-B-19701 [11], portlandzki z dodatkami wg PN-B-19701 [11] lub hutniczy wg PN-B-19701 [11].

Tablica Właściwości mechaniczne i fizyczne cementu wg PN-B-19701 [11]

Lp.	Właściwości	Klasa cementu
		32,5
1	Wytrzymałość na ściskanie (MPa), po 7 dniach, nie mniej niż:	
	- cement portlandzki bez dodatków	16
	- cement hutniczy	16
	- cement portlandzki z dodatkami	16
2	Wytrzymałość na ściskanie (MPa), po 28 dniach, nie mniej niż:	32,5
3	Czas wiązania:	
	- początek wiązania, najwcześniej po upływie, min.	60
	- koniec wiązania, najpóźniej po upływie, h	12
4	Stałość objętości, mm, nie więcej niż	10

Badania cementu należy wykonać zgodnie z PN-B-04300 [1].

Przechowywanie cementu powinno odbywać się zgodnie z BN-88/6731-08 [19].

W przypadku, gdy czas przechowywania cementu będzie dłuższy od trzech miesięcy, można go stosować za zgodą Inżyniera tylko wtedy, gdy badania laboratoryjne wykażą jego przydatność do robót.

Na obszarach zurbanizowanych należy stosować odmianę cementu o obniżonym pyleniu.

2.4. Woda

Woda do stabilizacji gruntu cementem powinna odpowiadać wymaganiom PN-EN 1008 [3]. Bez badań laboratoryjnych można stosować wodociągową wodę pitną.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w STWiORB D-M-00.00.00. "Wymagania ogólne" pkt 3.

3.2. Sprzęt do stabilizacji gruntu

Sprzęt do stabilizacji gruntu powinien zapewniać spulchnienie na wymaganą głębokość, rozdrobnienie gruntu i jednorodne wymieszanie gruntu z cementem.

Do wykonania ulepszonego podłoża stabilizowanego cementem można stosować następujący sprzęt:

- rozsypywarki cementu,
- mieszarki jedno- lub wielowirnikowe, do stabilizacji gruntów spoiwami,
- frezarko-mieszarki,
- równiarki do profilowania warstwy,
- pługi, zrywaki, kultywatory lub glebogryzarki do spulchnienia i rozdrobnienia gruntu
- brony talerzowe lub kultywatory do mieszania gruntu,
- walce gładkie lub ogumione do zagęszczania; w miejscach trudnodostępnych należy stosować zagęszczarki płytowe, ubijaki mechaniczne lub małe walce wibracyjne;

Sprzęt do rozdrabniania i mieszania gruntu z cementem powinien zapewniać uzyskanie wskaźnika rozdrobnienia min. 80 % i jednorodny wygląd mieszanki na całej grubości warstwy.

4. TRANSPORT

4.1. Ogólne zasady dotyczące transportu

Ogólne zasady dotyczące transportu podano w STWiORB D-00.00.00 " Wymagania ogólne " pkt 4.

4.2. Transport materiałów

Transport cementu powinien odbywać się z zastosowaniem przystosowanych do tego pojemników (cementowozów), zgodnie z obowiązującymi przepisami. W czasie transportu i przeładunku cementu nie może ulec zawilgoceniu.

Woda może być dostarczana przewożonymi zbiornikami wody (cysternami).

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w STWiORB D-00.00.00 " Wymagania ogólne " pkt 5.

5.2. Ustalenie składu mieszanki cementowo-gruntowej

Skład mieszanki zależy od rodzaju gruntu i cementu.

Zawartość cementu w mieszance powinna być ustalona laboratoryjnie według metodyki określonej w PN-S-96012.

Orientacyjna zawartość cementu w mieszance, w stosunku do masy gruntu suchego, wynosi 8 %.

Skład mieszanki powinien zapewniać otrzymanie w czasie budowy właściwości gruntu stabilizowanego cementem zgodnych z wymaganiami określonymi w tablicy:

Lp.	Rodzaj warstwy w konstrukcji nawierzchni drogowej	Wytrzymałość na ściskanie próbek nasyconych wodą (MPa)		Wskaźnik mrozoodporności
		po 7 dniach	po 28 dniach	
1	Gruntocement marki $R_m = 2,5$ MPa	1,1 – 1,6	1,5 – 2,5	0,7
2	Gruntocement marki $R_m = 6$ MPa	1,6 – 2,2	2,5 – 6,0	0,7

5.3. Warunki atmosferyczne

Ulepszanie gruntu podłoża cementem nie może być wykonane gdy temperatura powietrza spadła poniżej 5°C , gdy podłoże jest zamrożone oraz podczas opadów deszczu. Nie należy rozpoczynać stabilizacji gruntu cementem jeżeli prognozy meteorologiczne wskazują na możliwy spadek temperatury poniżej 5°C w czasie najbliższych 48 godzin..

5.4. Przygotowanie podłoża

Przed wykonaniem stabilizacji podłoże należy oczyścić ze wszelkich zanieczyszczeń oraz sprawdzić jego cechy geometryczne. Wszelkie koleiny i powierzchnie wykazujące odchylenia od wymaganej równości, spadków poprzecznych lub rzędnych powinny być naprawione.

5.5. Mieszanie gruntu z cementem

Przy zastosowaniu cementu, ze względu na jego żrący charakter, powinny być podjęte środki ostrożności zapobiegające ryzyku oparzeń skóry pracowników. Zaleca się zastosowanie w pełni zmechanizowanego sprzętu do stabilizacji. Pracownicy powinni być ubrani w odpowiednie ubrania ochronne. Podczas robót należy uwzględnić kierunek wiatru, aby zminimalizować pylenie oraz szkodliwe oddziaływanie cementu na personel i na otoczenie. Jeżeli zapylenie zagraża otoczeniu należy wstrzymać roboty.

Grunt powinien być spulchniony i rozdrobniony tak, aby wskaźnik rozdrobnienia był co najmniej równy 80%. Grunt powinien być wymieszany z cementem w sposób zapewniający jednorodność na określonej głębokości, gwarantującą uzyskanie projektowanej grubości warstwy po zagęszczeniu.

Po spulchnieniu gruntu należy ocenić jego wilgotność. Jeżeli grunt jest zbyt wilgotny, to powinien być osuszony przez mieszanie i napowietrzanie w czasie suchej pogody.

Cement należy dodawać do rozdrobnionego gruntu w ilości ustalonej w receptie laboratoryjnej. Cement powinno być dodawane przy użyciu rozsypywarki cementu lub w inny sposób zaakceptowany przez Inżyniera.

Grunt powinien być wymieszany z cementem w sposób jednorodny

.Jeśli zastosowany sprzęt na to pozwala (np. specjalistyczny sprzęt przeznaczony do stabilizacji), rozdrabnianie gruntu i mieszanie go z cementem może odbywać się w jednym przejeździe maszyny.

W przypadkach, gdy wymagana głębokość ulepszenia gruntu przekracza możliwości sprzętu do rozdrabniania, mieszania i/lub zagęszczania, wówczas wykonanie ulepszenia powinno być rozdzielone na dwie lub więcej warstw technologicznych, z częściowym zebraniem i odłożeniem gruntu podłoża. Po ulepszeniu w korycie dolnej warstwy technologicznej, odłożony grunt po wymieszaniu z cementem posłuży do wykonania następnej warstwy technologicznej.

5.6. Profilowanie mieszanki cementowo - gruntowej

Po wymieszaniu gruntu z cementem należy go wyprofilować do wymaganych rzędnych oraz spadków poprzecznych i podłużnych. W tym celu mogą być użyte równiarki. Po wyprofilowaniu należy przystąpić do zagęszczania warstwy.

5.7. Zagęszczanie

Zagęszczanie podbudowy oraz ulepszonego podłoża o przekroju daszkowym powinno rozpocząć się od krawędzi i przesuwać pasami podłużnymi, częściowo nakładającymi się w stronę osi jezdni. Zagęszczenie warstwy o jednostronnym spadku poprzecznym powinno rozpocząć się od niżej położonej krawędzi i przesuwać pasami podłużnymi, częściowo nakładającymi się, w stronę wyżej położonej krawędzi. Pojawiające się w czasie zagęszczania zaniżenia, ubytki, rozwarstwienia i podobne wady, muszą być natychmiast naprawiane przez wymianę mieszanki na pełną głębokość, wyrównanie i ponowne zagęszczenie. Powierzchnia zagęszczonej warstwy powinna mieć prawidłowy przekrój poprzeczny i jednolity wygląd.

W przypadku technologii mieszania w mieszarkach stacjonarnych operacje zagęszczania i obróbki powierzchniowej muszą być zakończone przed upływem dwóch godzin od chwili dodania wody do mieszanki.

W przypadku technologii mieszania na miejscu, operacje zagęszczania i obróbki powierzchniowej muszą być zakończone nie później niż w ciągu 5 godzin, licząc od momentu rozpoczęcia mieszania gruntu z cementem.

Zagęszczanie należy kontynuować do osiągnięcia wskaźnika zagęszczenia mieszanki określonego wg BN-77/8931-12 [25] nie mniejszego od podanego w PN-S-96012 [17] i SST.

Specjalną uwagę należy poświęcić zagęszczeniu mieszanki w sąsiedztwie spoin roboczych podłużnych i poprzecznych oraz wszelkich urządzeń obcych.

Wszelkie miejsca luźne, rozsegregowane, spękanie podczas zagęszczania lub w inny sposób wadliwe, muszą być naprawione przez zerwanie warstwy na pełną grubość, wbudowanie nowej mieszanki o odpowiednim składzie i ponowne zagęszczenie. Roboty te są wykonywane na koszt Wykonawcy.

5.8. Spoiny robocze

W miarę możliwości należy unikać podłużnych spoin roboczych, poprzez wykonanie warstwy na całej szerokości.

Jeśli jest to niemożliwe, przy warstwie wykonywanej w prowadnicach, przed wykonaniem kolejnego pasa należy pionową krawędź wykonanego pasa zwilżyć wodą. Przy warstwie wykonanej bez prowadnic w ułożonej i zagęszczonej mieszance, należy niezwłocznie obciążyć pionową krawędź. Po zwilżeniu jej wodą należy wbudować kolejny pas. W podobny sposób należy wykonać poprzeczną spoinę roboczą na połączeniu działek roboczych. Od obciążenia pionowej krawędzi w wykonanej mieszance można odstąpić wtedy, gdy czas pomiędzy zakończeniem zagęszczania jednego pasa, a rozpoczęciem wbudowania sąsiedniego pasa, nie przekracza 60 minut.

Jeżeli w niżej położonej warstwie występują spoiny robocze, to spoiny w warstwie leżącej wyżej powinny być względem nich przesunięte o co najmniej 30 cm dla spoiny podłużnej i 1 m dla spoiny poprzecznej.

5.9. Pielęgnacja i utrzymanie warstwy z gruntu stabilizowanego cementem

Podbudowa i ulepszone podłoża po wykonaniu, a przed ułożeniem następnej warstwy, powinny być utrzymywane w dobrym stanie. Jeżeli Wykonawca będzie wykorzystywał, za zgodą Inżyniera, gotową podbudowę lub ulepszone podłoża do ruchu budowlanego, to jest obowiązany naprawić wszelkie uszkodzenia podbudowy, spowodowane przez ten ruch. Koszt napraw wynikłych z niewłaściwego utrzymania podbudowy lub ulepszonego podłoża obciąża Wykonawcę robót.

Wykonawca jest zobowiązany do przeprowadzenia bieżących napraw podbudowy lub ulepszonego podłoża uszkodzonych wskutek oddziaływania czynników atmosferycznych, takich jak opady deszczu i śniegu oraz mróz.

Wykonawca jest zobowiązany wstrzymać ruch budowlany po okresie intensywnych opadów deszczu, jeżeli wystąpi możliwość uszkodzenia podbudowy lub ulepszonego podłoża.

Warstwa stabilizowana spoiwami hydraulicznymi powinna być przykryta przed zimą warstwą nawierzchni lub zabezpieczona przed niszczącym działaniem czynników atmosferycznych w inny sposób zaakceptowany przez Inżyniera.

Pielęgnacja powinna być przeprowadzona poprzez jedną z metod

- a) utrzymanie w stanie wilgotnym poprzez kilkakrotne skrapianie wodą w ciągu dnia, w czasie co najmniej 7 dni,
- b) przykrycie na okres 7 dni nieprzepuszczalną folią z tworzywa sztucznego, ułożoną na zakład o szerokości co najmniej 30 cm i zabezpieczoną przed zerwaniem z powierzchni warstwy przez wiatr,

c) przykrycie warstwą piasku lub grubej włókniny technicznej i utrzymywanie jej w stanie wilgotnym w czasie co najmniej 7 dni.

Inne sposoby pielęgnacji, zaproponowane przez Wykonawcę i inne materiały przeznaczone do pielęgnacji mogą być zastosowane po uzyskaniu akceptacji Inżyniera.

Nie należy dopuszczać żadnego ruchu pojazdów i maszyn po podbudowie w okresie 7 dni po wykonaniu. Po tym czasie ewentualny ruch technologiczny może odbywać się wyłącznie za zgodą Inżyniera.

5.10. Odcinek próbny

Wykonawca przed rozpoczęciem robót powinien wykonać odcinek próbny w celu :

- stwierdzenia czy sprzęt przewidziany do spulchnienia, mieszania i zagęszczania jest właściwy
- określenia głębokości i jakości mieszania gruntu z cementem
- określenia potrzebnej ilości przejazdów walców do uzyskania wymaganego wskaźnika zagęszczenia .

Do takiej próby Wykonawca powinien użyć materiałów oraz sprzętu do spulchnienia, mieszania i zagęszczania, takich jak będą stosowane do wykonania ulepszanego podłoża.

Powierzchnia i lokalizacja odcinka próbnego powinna być uzgodniona z Inżynierem.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli i odbioru robót oraz zasady kontroli materiałów podano w STWiORB D-00.00.00. "Wymagania ogólne" pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

- uzyskać wymagane dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane do obrotu i powszechnego stosowania (np. stwierdzenie o oznakowaniu materiału znakiem CE lub znakiem budowlanym B, certyfikat zgodności, deklarację zgodności, aprobatę techniczną, ew. badania materiałów wykonane przez dostawców itp.),
- wykonać badania niezbędne do opracowania projektu składu mieszanki cementowo-gruntowej.

Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inżynierowi do akceptacji.

6.3. Badania w czasie robót

Częstotliwość i zakres badań kontrolnych w czasie wykonywania ulepszenia gruntu podłoża cementem podano w tablicy 2.

Tablica 2 Częstotliwość badań podczas ulepszania gruntu podłoża poprzez stabilizację cementem.

Lp,	Wyszczególnienie badań	Częstotliwość badań
		Minimalna ilość badań na dziennej działce roboczej.
1	Rozdrobnienie gruntu	1
2	Jednorodność wymieszania (makroskopowo)	
3	Głębokość wymieszania	
4	Wilgotność mieszanki cementowo-gruntowej	
5	Zagęszczenie warstwy	
6	Wytrzymałość po 7 dniach	3 próbki
7	Badania cementu (makroskopowo)	Każda dostawa
8	Szczegółowe badania gruntu: wskaźnik plastyczności i stopień plastyczności, zawartość części organicznych	Przy każdej zmianie rodzaju gruntu

6.3.1. Badania cementu

Badania cementu polegają na makroskopowym sprawdzeniu stanu dostarczonego materiału oraz sprawdzenia zgodności dokumentów dostarczonej partii z dokumentami wg pkt. 6.2.

6.3.2. Badania gruntu

Przy każdej zmianie rodzaju gruntu należy badać jego właściwości określone w tablicy 2, 1p. 8 i opracować nowy skład mieszanki cementowo-gruntowej.

6.3.3. Badanie rozdrobnienia gruntu

W przypadku gruntów spoistych nie zawierających ziaren ≥ 4 mm, metodyka badań powinna być następująca :

- (a) Do jednego oznaczenia pobrać próbkę gruntu o masie około 1 kg z miejsca wybranego losowo.
- (b) Zważyć próbkę gruntu wilgotnego (bez suszenia) z dokładnością ± 1 g.
- (c) Przesiać próbkę gruntu wilgotnego (bez suszenia) przez sito 4 mm.
- (d) Zważyć część próbki gruntu wilgotnego (bez suszenia) przechodzącą przez sito 4 mm, z dokładnością do ± 1 g.
- (e) Obliczyć wskaźnik rozdrobnienia gruntu, ze wzoru:

$$\text{Wskaźnik rozdrobnienia} = (m_{WP} / m_{WC}) \times 100 \%$$

gdzie:

m_{WP} - masa gruntu wilgotnego przechodzącego przez sito 4 mm

m_{WC} - całkowita masa próbki gruntu wilgotnego

6.3.4. Wilgotność mieszanki cementowo-gruntowej

Wilgotność mieszanki cementowo-gruntowej podczas zagęszczania powinna odpowiadać wilgotności optymalnej, określonej w projekcie składu tej mieszanki z tolerancją $\pm 1\%$.

Wilgotność mieszanki cementowo-gruntowej należy sprawdzać z częstotliwością określoną w tablicy 2, przy kontroli zagęszczenia warstwy.

6.3.5. Jednorodność i głębokość wymieszania

Jednorodność wymieszania cementu z gruntem należy sprawdzać makroskopowo co najmniej jeden raz na dziennej działce roboczej, poprzez wizualne stwierdzenie jednolitego zabarwienia mieszanki.

Głębokość wymieszania należy sprawdzać co najmniej jeden raz na dziennej działce roboczej. W tym celu należy wykonać co najmniej po dwa otwory w przekroju poprzecznym, na całą głębokość warstwy. Otwory powinny być wykonane w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od krawędzi warstwy. Głębokość wymieszania powinna być taka, aby grubość warstwy po zagęszczeniu nie była mniejsza w żadnym miejscu od grubości projektowanej o więcej niż 3 cm.

6.3.6. Zagęszczanie mieszanki

Mieszanka powinna być zagęszczana do osiągnięcia wskaźnika zagęszczenia nie mniejszego niż 0,97 przy oznaczeniu zgodnie z normalną próbą Proctora. Zagęszczenie należy sprawdzać z częstotliwością określoną w tablicy 2.

6.3.7. Wytrzymałość warstwy z gruntu stabilizowanego cementem

Wytrzymałość gruntu stabilizowanego cementem powinna być zgodna z wymaganiami określonymi w tablicy 1.

Próbki do badań należy pobrać z częstotliwością podaną w tablicy 2, z miejsc wybranych losowo na świeżo wykonanej i zagęszczonej warstwie. Próbki w ilości 3 sztuk należy formować i przechowywać zgodnie z normą PN-S-96011 [4].

Próbki należy badać po 7 dniach dojrzewania.

6.4. Badania i pomiary wykonanej warstwy z gruntu stabilizowanego cementem

Częstotliwość i zakres badań i pomiarów wykonanej warstwy z gruntów ulepszonych cementem przedstawia tablica 3.

Tablica 3. Częstotliwość i zakres badań i pomiarów wykonanej warstwy

Lp.	Wyszczególnienie badań i pomiarów	Minimalna częstotliwość badań i pomiarów
1	Grubość warstwy	Przed odbiorem : w trzech punktach, lecz nie rzadziej niż raz na 2000 m ² .
2	Szerokość podbudowy	10 razy na 1 km.
3	Równość podłużna	co 20 m łątą na każdym pasie ruchu.
4	Spadki poprzeczne	10 razy na 1 km.
5	Nośność warstwy	3 razy na 1 km.

6.4.1. Grubość warstwy

Grubość warstwy należy mierzyć, przez wykonanie otworów na całą jej głębokość, co najmniej w trzech losowo wybranych punktach.

Grubości warstwy nie powinny być mniejsze od projektowanej o więcej niż 10%.

6.4.2. Równość podłoża

Równość podłużną podłoża po ulepszeniu cementem należy mierzyć 4-metrową łątą w osi każdego pasa ruchu z częstotliwością podaną w tablicy 3.

Nierówności nie powinny przekraczać 30 mm.

6.4.3. Spadki poprzeczne

Spadki poprzeczne należy mierzyć za pomocą 4-metrowej łąty i poziomicy z częstotliwością podaną w tablicy 3.

Spadki poprzeczne podłoża po ulepszeniu cementem powinny być zgodne z dokumentacją projektową z tolerancją $\pm 0,5\%$.

6.4.4. Szerokość podłoża

Szerokość podłoża po ulepszeniu cementem należy sprawdzać z częstotliwością podaną w tablicy 3.

Szerokość podłoża nie może różnić się od szerokości projektowanej o więcej niż ± 10 cm, z tym, że szerokość ta powinna być większa od szerokości warstwy leżącej wyżej o co najmniej 25 cm.

6.4.5. Nośność podłoża

Nośność podłoża z gruntu ulepszanego cementem należy sprawdzać z częstotliwością podaną w tablicy 3.

Nośność podłoża z gruntu ulepszanego cementem wyrażona wtórnym modułem odkształcenia E_2 (określonym zgodnie z załącznikiem „A” do normy PN-S-96011 [4]) powinna spełniać warunek: $E_2 \geq 45$ MPa.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w STWiORB D-M-00.00.00. "Wymagania ogólne" pkt. 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest metr sześcienny [m³] gruntu ulepszanego cementem.

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Roboty związane z wykonaniem ulepszanego podłoża z gruntu stabilizowanego cementem podlegają odbiorowi robót ulegających zakryciu na zasadach określonych w STWiORB D-M-00.00.00. "Wymagania ogólne" pkt. 8.

8.2. Odbiór robót

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, STWiORB i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt. 6 dały wyniki pozytywne.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w STWiORB D-M-00.00.00. "Wymagania ogólne" pkt. 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m³ ulepszenia gruntu podłoża poprzez stabilizację cementem obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- oznakowanie robót,
- spulchnienie gruntu,
- dostarczenie, ustawienie, rozebranie i odwiezienie prowadnic oraz innych materiałów i urządzeń pomocniczych,
- dostarczenie i rozścielenie składników zgodnie z receptą laboratoryjną,
- wymieszanie gruntu rodzimego ze spoiwem w korycie drogi,
- zagęszczenie warstwy,
- pielęgnacja wykonanej warstwy
- przeprowadzenie pomiarów i badań laboratoryjnych, wymaganych w STWiORB.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1. Normy

[1] PN-B-04481	Grunty budowlane. Badania próbek gruntu
[2] PN-B-19701	Cement. Cement powszechnego użytku. Skład, wymagania i ocena zgodności
[3] PN-EN 1008	Woda zarobowa do betonu. Specyfikacja pobierania próbek, badanie i ocena przydatności wody zarobowej do betonu, w tym wody odzyskanej z procesów produkcji betonu.
[4] PN- S-96011	Drogi samochodowe. Stabilizacja gruntów cementem do celów drogowych
[5] BN-88/6731-08	Cement. Transport i przechowywanie
[6] PN-B-11113	Kruszywa mineralne. Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych. Piasek.
[7] WT 5	WT 5 Mieszanki związane spoiwem hydraulicznym do dróg

